

ПЕРЕДПЛАТА на „Буковину“
в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на четверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“
на цілий рік 18 кор. (агл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., агл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить щодо середи, пятниці і неділі.

Посол Николай Василько в Рускій Молдавії.

Перший з поміж українських посілів у віденському парламенті скликав п. Николай Василько збори своїх виборців в Рускій Молдавії, щоб зложити перед ними спровадане з своєї дотеперішньої діяльності і політики українського клубу. Супроти Молдавичан мав наш посол особливі обов'язки — вони ж при виборах дружно голосували за него, хоча п. Василько занять надміро в передвиборчі часи не міг стати перед ними з кандидатською мовою. Тому тепер при повороті з Відня, навіть незадержуючи ся в Чернівцях, п. Василько поїхав в Руску Молдавію на віче, котре ще раз засвідчило про ту симпатію і довіру, яким він тішить ся у всіх кругах нашої суспільності і про те поважане, з яким відносяться ся до него представителі інших народностей!

Посол приїхав полузднем поїздом на станцію Вама, де позивали його депутати громади Рускої Молдавії, Руского Булу, Чумурині Аджею, двірники Божитар, Кшеменецький, Баштовий і Медвидчук, о. Теофіль Буцанче, управитель лісів Шпільфель, управителі школи пп. Коча, Стришко і Драчинський. Посол Василько, що приїхав в товаристві пп. Будзиновського і Лукашевича та ред. О. Луцького, подав ся возом через Фромозу, Фрейденталь і Ватра Молдавиця до Рускої Молдавії. На перед походу хала бандеря з 200 людей. У Ватрі Молдавії виставлено тріумфальну браму. Там з'явилися представителі громади о. Гр. Маковей з Руского Булу, українські і жидівські товариства. Руска Молдавія була пристроена съяточно, тисячі Гуцулов творили шпалер від входу в село аж до громадського уряду. Тут привітали нашого посла представителі громади в комітеті, купецтво і непроглядна товна людей. Двірник Божитар і др. Гольдшлаг привітали послів гарними промовами. П. Василько подякував першому за величаве принятие і запевнив, що він ужне всі сил, аби віддявити ся за довіре до нього. Звернувшись до д-ра Гольдшлага заявив посол, що жидівське населене може в цілі його політичній минувшині найти запоруку, що він придержується ме безумовно прінципу рівноправності всіх.

Віче відбулося під голим небом. Учасників було після мінімальних обчислень до 3000. Представителями вибрано надуч. Кочу та двірників Божитара і Шеменецького. Перший промовив О. Луцький, видаючи збори іменем Національної Ради Русинів. Бесідник обговорював організацію мужицтва, доказував хосеність спілок, вказуючи як на примір на село

Чорторію. Відтак п. Будзиновский розчинув перед слухачами значіння загального права виборчого для народу, цілі й програму українського парламентарного клубу, причому обговорював докладно питання податкової аграрної, мілітаризму, право пользовання і карний закон. Бесідник показав на примірах, як неоднаково примінюються закони супроти мужиків в Галичині а на Буковині. Піднімав концепцію єдності й спільноти ділової усого українського народу та його заступників. Остерігав мужицтво, щоби не дало пірвати ся безсовісними агітаціями до таких проступків як у Румунії, бо ми можемо вибороти своє право тільки картками голосування; для того неминучо потреба, щоб було заведено загальне право виборче і до сойму. Жиди повинні, як при остаточних виборах в Галичині, стануть по стороні руских мужиків, а не попирати гнобителів. Бідний Жид і бідний мужик вже самим спільним інтересом звязані з собою і до борби проти своїх гнобителів.

Коли бесідник серед бурі оплесків скінчив свою мову, став говорити посол Василько. Він являється перший раз в тих громадах, які не знаючи його, всім своїм голосом віддали дnia 14. мая на него. Його програма — програма українського клубу, яку отримав п. Будзиновский. Український клуб стоять поки що в парламенті опущений всіми горожанськими партіями; від всеславянської спільноти ділить його традиційна пріязнь Чехів з Поляками; партії німецькі стоять під комендою християнських соціалів, які заключили з Поляками взаємний інтерес обезпечення мандатів.

Таким чином „польське коло“ було в останній сесії таке сильне як ніколи передше. На його зазив піднімаються ся Німці на команду Гессмана й Славяни на команду Крамаржа. А становище правителства відповідало силі і власті з'єднаних Абрагамовичів, Іессманів та Крамаржів. Але й для міністерства приде рішаюча хвиля: згоди з Угорчиною. Тут покаже ся, чи кіт, яким способом велики партії, себто захисні мандати і ратоване кількох захищаних міністрів, чи той кіт здергяється зі пригод. Покаже ся також, чи угоду можна буде перевести проти нас, заступників четвертого з ряду народу в державі. Нині ми не маємо впливу ані на політичний ані на господарський розбиток в державі житю, отже й не маємо нічого до страчення навіть у прайзіковіні шах кроках; з сим мусить правительство в осінній сесії числити ся.

Бесідник порушив ще питання що до спосібності до праці буковинського сойму і закінчив: Через дев'ять літ яко український посол керувався я виключно тілько інтересами українського мужицтва; так хочу і буду поступати й на дальнє. Промову п. Ва-

силька приняли зібрані бурею оплесків і невгаваючими овациями.

Тепер прийшов до слова соціал демократ Гайт, інтересуючи п. Василька, як він відноситься до обезпечення робітників на старість, до реформи карного закону, права зборів і коаліційного, врешті до у держави шкільництва. Бесідник зарадав, щоби посол заняв становище супроти ліхварства в вижницькім і птицівськім повіті. Посол Василько відповів, що згадані три предмети інтересів находяться також в програмі української народної партії. Що доторкається ся ліхварства, то становище, яким він заняв, міг би зрозуміти як антисемітізм. Але воно, певно, крайній час, щоб якраз жидівська соціальна демократія порушила ся питане. Промовляли ще мужиці бесідника Гр. Барабашу, Сп. Луцьк і Мих. Полек, заявляючи, що вповні годяться з програмою пп. Василька й Будзиновського, та порушуючи діяльні льоцальні справи, особливо перевните дороги Молдавія — Арджені під управу повіту, будову дороги Кімполонг — Ватра Молдавія — Радівці та заложене повітового суду у Ватрі Молдавії. Соціал демократ Гайт освідчив, що він вдоволі і відповідю посла Василька. На внесене председателя ухвалено Василькові й українському парламентарному клубові заяву повного, необмеженого довіри.

Пос. Спинул в Кучурові великім.

Із Кучурова великого пишуть нам: Сеї неділі прибув до нашої громади наш посол до Ради Державної п. Спинул, щоби полагодити справу вибору начальства громадського.

При тій нагоді відтримав п. посол з нашими громадянами своє посолське спровадане. Він згадав про все то, що наші посли до тепер вже зробили в справі народній, а що ще мають зробити в слідуючих сесіях. П. посол говорив про значіння руского клубу та про мізерну роль двох кадастрових зрадників, які признають ся отверто не до руского народу, які йх вибрали, а до Москви. Ст два посли, казав якесь п. посол, хотіли навіть говорити по московські в парламенті, але їм відображену слово і посыпано їх до російської Думи.

На конець завизав п. посол руский народ до єдності та згоди, бо тогди зможе сей своїми справами сам порядкувати.

Зібрані були дуже задоволені так із виводів п. посла, як також тим, що сей явився межі своїми виборцями, а не так, як наші дотеперішні посли що показували ся від вибору через ціліх шість років.

Іван Підгоренко.

МІЖ ЯЛИЦЯМИ.

Горячий літній день. Всюди тихо й вітрець не повісне, хоті би і на па ліс, і мушка пільна не цвіркне. Лиш десь здалека пробивається ся крізь тишу шум Черемошових філь, як вони зі стрімкості падуть в діл, ломлячись на камінню, яке спинює їх шлях. На небі від хмаринки, а сонце пече неумолимо своїми лучами, лиши що не палити.

Поміж ниви дозріваючого жита, пшениці та зеленої кукурудзи ве ся дорога в сторону ід горі, вкриті темно зеленими ялицями.

Дорогою іде панок з паличкою в правій руці і з невеличким клунючком в лівій. Видно по нім, що утомив ся, піт тече йому з чола, однак він не спочиває, лише відсунувши капелюх з чола, спішить до хати, яка видніється під горою, визираючи з зелени, вібі купається ся у ній.

Іван Тимофієвич, молодий професор із Черновець, спішить до свого знакомого Лесю Іванового. Його пізнав професор в місті на торзі, купуючи в него меду. Молодий професор казав Лесьові, що має охоту звідти колись підгірські околиці, а з Підгірія вдасться в глибину гір.

— Загостійті до нас — казав Лесю. — Я там живу на самоті з дочкою, тож нам повеселішше, як хто загостійті до нас.

Тепер приїхав Іван Тимофієвич в Підгірі і починувши віз в селі, попрямував дорогою, яку йому Лесю туді був представив.

Перед лісою, якою входило ся на обійсте Леся Іванового, пристанув професор і слухав пісні, що доходила до нього через отворене вікно. Тоненький,

майже дітоточий голосок лунав по подвір'ю та пропадав десь у гущавині ялиць, що недалеко наперед хати укривали гору. Професор стояв і не отворяв воріт, неначе не хотів переривати дівчині в синіванню. З хати все ще неслася пісня мов солодкий щебіт соловія:

Дівчино моя, сідай на коня,
Поїдемо в чисте поле до моого двора.
Дівчино моя, напій ми коня —
Не напою, бо ся бою, бо ще м не твоя...

Пісня затихла, професор ймив за лісу і потрутив Й наперед себе. Чорний пес загавав на подвір'ю грубим голосом. Дівчина зачала іншою пісні:

На Дунаю на широкім бузьки воду пили,
Жовнярику молодому могилу крошили...

Та гавкане пса спинило й вона вибігла на дів. Професор побачивши дівчину а радше й красу, зупинив ся. Аж по хвилі привітав ся:

— Добрий день, дівчинко.

— Доброї здоров'я — відповіла, вхопила патик та побігла до пса, щоб его вспокоїти.

— Чи дома твій батько, дівчинко? Правда, що у вас є мід?

— Нема батька дома, пішли от туди під ялиці називайши ріща. Заждіть, я зараз їх прикличу, то близенько.

Дівчина побігла передніми воротами через город на гору. Професор розглянув ся по подвір'ю. Подвір'я було чисте, сухе, лише від колешні, що стояла ліворуч хати, аж до стайні валилось по стеблинці сіна. Здається ся, як хтось ніс, так і порозисав.

Хата Леся Іванового була досить велика, побудована з грубих ялових берен. Коло колешні, недалеко ліси, був забитий грубий паль у землю, а до паль привязаний пес на моцнім ланцуху. Все вигля-

дало чепурно, чисто, видно, що коло нього ходили добре руки.

Перед хатою стояла керница; на п'ятирину видно було ключ, а побіч його коновку. Професор зачепив коновку на ключ і витяг води, бо хотів дуже пить. Вода була добра, смачна і холодна. Щоб песь не гавкав, пішов він в хату.

Хата чепурненька, чистенька, так що мешкати в ній було здоровово і досить вигідно, а й вікна отворились через зашпіки.

Знова загавав песь, але й скоро утихомирив ся, побачивши своєго газду. Він почав бігати округ стовпа і лагідно камкаючи виляв хвостом.

Професор глянув у вікно і побачив старого Леся. Назад него ішла дівчина і несла вязку хворосту, яку тарахнула під коленою.

В дверях показав дід, витакочи професора „добрий днем“.

Лесю Іванів був низький, присадкуватий, з сивим волосем, терпистою, вже кілька тижнів неголеною бордою. Очі чорні падали рішучим та відважним огнем. На лиці грава приязна усмішка, а з цілої повії можна було сейчас заключити, що він має чималу минувшість за собою.

— А витайте в нас, пане професор. Спасибі, що загостили до нас. Я тоді думав, що ви лиш жартуєте.

— Мену так ваш мід посмакував, що я й тепер за ним зайшов до вас.

— Правда, я недавно в місті весь перепродав, оставил лише от що на домашній обід. Задержите ся в нас довше, то я вам нового, сьвіжого наберу. Муха тепер квапно носить, бо погідна пора, о гарно всюди!

— Дуже буду вам вдячний, Лесю Іванів, як зможу у вас тут перебути.

Середна школа в Вижници.

Інтереселія посла В. А. Силька і тов. до міністра просвіти д-ра Мархета в справі заложення середньої школи в Вижници.

Громада Вижници є четвертим з ряду містом на Буковині. Обімаючи площею якіс 120 ha має вона більше як 6000 мешканців. Вижници є осередком рівно-названого повіту Вижници і повіта Путілова, з працьовитим населенем в числі 100.000 душ, яке живе з торговли деревом, з промислу дерев'яного і з племінною худоби; в Вижниці концентрують ся всі торговельні, промислові і зарібкові інтереси названих повітів. Тому є ся міська громада осідком многих урядів і має на помешкання для професорів, урядників і т. д. досить місця, бо цо причині недавної ножежі і богатої запомоги зі сторони високого правительства збудовано богато великих домів. Населене сеї громади уважало би за велике благо, коли-б воно могло винаймити вільні помешкання і удержуванем шкільних дітей мати якийсь побічний дохід. Ізза того пригідна ся громада міська як жадна на цілій Буковині для осідку середньої школи.

Українське гірське населене Буковини, яке замешкує далеку область над Черемошом, отже повіти Вижници і Путілова, не має ніякого наукового заведення, яке б могло задоволити його культурні потреби. До Черновець не може воно посыпти своїх дітей зали віддалої дистанції 120 km як також зали великих видатків; через те бачимо сей лише в Буковині можливий сумний феномен, що населене в числі 100.000 душ із 34 головною многословими народними школами і з окolo 5000 шкільної дітвори мусить остати ся на уровні образовання нормальних шкіл. Кілько здібних таланів при тім витрачують ся і яка се школа для держави і спеціально для армії, се вставіті оцінити кождий державний муж і є се обовязком правительства подбати о дуже занедбаній культурній інтересі українського гірського населення на Буковині, даючи йому вже раз середну школу з осідком в Вижници, бо се місце посідає, як сказано, всі умови, які запевнюють істноване нової середньої школи. Се місто, положене на крайній періферії краю і на узгірі українських Карпат, є осередком руху, в яким концентрують ся всі промислові і комерційні інтереси північного сходу, се місто утримує торговлю між долинами і горами; тому то є зовсім понятно, що населене від Черновець кілька днів їди віддалені гірські околиці буде посіщати середню школу у Вижници.

Узгляднівші всі обставини являє ся заложене середньої школи з осідком в Вижници невідкладною конечностю і тому громада вже нераз прохала засновання середньої школи з осідком в Вижници.

Буковинський сойм краєвий кілька разів одноголосними ухвалами узняв оправданість сего бажання громади Вижници і українського гірського населення на Буковині; буковинська краєва Рада шкільна вже починила потрібні переговори з громадою Вижницею, тому розходить ся зараз лише з становиско Ексцеленції. Підписані ставляють тому запитане:

"Чи ваша ексцеленція готова поробити потрібні заходи, щоб вже з початком шкільного року 1908/9 отворено середну школу в Вижници?" (Підписи).

UKRAINISCHE RUNDSCHAU.

Прикладаючи вагу до інформовання чужинців про українські справи українські посли до державної ради на нараді порішили заснувати редакційний комітет,

— Просимо, просимо!.. А тепер, ви певно перегодітесь... Силько, Силько, ходи-ко ти сюди.

В хату вбігла русєва дівчина. Коса сплетена дрібнішою звисала по плечах аж до горботки, що припоясана гарним перебиралим поясом, ціпко обнимала гарний стан дівочий. Сорочка з племінками, вишитими ріжнобарвним коциком, з короткими прикінці зморщеними рукавами, стояла дівчині чудово до лица, біленькою як папір, лише з розцвілою рожкою по середині.

— Внеси, Силько, меду з твої хати та хліба кукурудзяніго. Сей наяв певно проголоднілесь в дозорі тай і хотів би трохи перекусити.

Дівчина вернулася небавом зі збанком шклянним, посвінним меду. В другій руці несла кукурудзаний хліб.

Дід всичав меду в миску, що стояла на столі, накроїв тоненькими гріночками хліба і попросив професора до їди. Сильку післав ще за водою, бо — казав — за медом зараз хочеться води пити.

В хвилі, коли професор балакав з Леськом, глянула дівчина професорові в лиці. Та тут і він звернув ся зором до неї; вона опустила очі в долину і побігла швидко за водою...

Зарах сиділи всі троє коло стола і заїдали точенькі гріночки кукурудзяні, помазуючи їх медом. Професори подобались така їда, і він похвалив її лу же солодкими словами. Говорив, що дуже любить солодощі, розговорив ся про пасічництво, про те, що держава сприяє йому, чого однак за мало, а здало-б ся назначити нагороди для племіння цього господарства, яке солодше над все.

— Солодке воно, пане, тай видатливе. І отримок є — і то наситний, і грошки є. О, я також великий приятель солодких річей. Мід у мене — то наспущний хліб. Розкажу вам придабашку, яка мене спіткала ізза того, що люблю солодкое.

якому поручено справу дальніого ведення місочника *Ukrainische Rundschau*, тим більше, що д. Василь Яворський, який був дося головним видавцем *Ukrainische Rundschau*, заявив, що усунувшись з Відня і занятий справами льокальними, видавництва сам дальніше вести не може.

Головна ціль акції українських послів тата, щоб *Ukrainische Rundschau* побільшити і удішити, так, щоб воно могла вповні станути на висоті подібних видавництв інших менше численних від нас народів.

Підписаний комітет, розглянувши докладно відносини *Ukrainische Rundschau* і обставини, серед яких воно досі існувало, переєвідчив ся, що дальніше ведене видавництва мусить улягти зміні, коли видавництво має з успіхом вести свою важну задачу. Передовсім сконстатовано, що видавництво мусить опирати ся на засобах широкого круга людей, бо тільки тоді мати ме трику основу для свого успішного розвою. Без того видавництво все буде холітати ся, улягти всім флюктуаціям в припливах і хвилях недостачах передплати, не кажучи вже о тім, що інвестиції на яксь дальшу мету для двигнення видавництва в такім разі просто неможливі.

Зваживши все сказане редакційний комітет *Ukrainische Rundschau*, зібраний на засіданю дна 25. липня с. р., ухвалив заснувати видавничу спілку *Ukrainische Rundschau*. Членом тої спілки може бути кождий член української суспільності, що приступить до спілки з одним або більше уділами. Оден уділ вносить 50 корон. Членам спілки будуть прислугувати всі права членів інших подібних спілок для літературних цілей, а особливо будуть могли впливати також на сам напрям і способ ведення видавництва, в котрій то ціли будуть час до часу скликувати ся наради і збори спілків в краю (у Львові). Перших спілків буде приймати до спілки гурт послів Україні до державної ради, що вже приступили до спілки як члени-основувателі. Уділ можна платити найпізніше до кінця цього року, однак просить ся, щоб приступаючі члени зголосували уділ і присилили гроші як найскорше, а то з отсєї причини: перше число, віддане підписанням комітетом, появить ся в половині вересня с. р. З огляду на те є річю доконечною, щоби редакційний комітет міг хоч два тижні наперед поробити відповідні кроки, обмірювати обем часописів, згодити друкари, наймити редакційний льокаль і загалом обдумати план ведення. Все те буде можливе тоді, коли комітет буде знати скількість уділів, бо від того залежить цілий дальший спосіб ведення діла.

Члени, які приступлять в місяці серпня, можуть розложити посильку уділів на дві рати. Комітет приймає також самі письменні зголосені з автономією, що уділ буде заплачений пізніше до 31. грудня с. р. Зголосені і гроші просить ся посыпти на руки Вн. Захарія Павлюха, генерала-авдітора у Відни (Zacharia Paulich, General-Auditor, Wien, Dempschergasse 5.)

Інформація удільне д. Павлюх, а також редакція *Ukrainische Rundschau*, Wien, XVII Frauenfelderstrasse, 2.

Редакційний комітет звертає ся до української суспільності в переконаню, що його відзвіз не остане безуспішний і що як найширші круги нашого загалу причинять ся до піддережання і поставлення на відповідні висоті видавництва, якого ціль є заступництво інтересів українського народу перед культурним світом.

Відень, дні 25 липня 1907.

Проф. др. Станіслав Дієстрянський, посол до держ. ради, проф. др. Олександр Колесса, посол до держ. ради, ред. Володимир Кушнір, др. Евген Левицький, посол до держ. ради.

— В молодості візникавав я у пана Богусека в Б. Богатий був він тоді, а погляньте тепер, хто там панує? Чужинці! Дідич гуляли день і ніч і все прогуляли, а чужинець, що був лісовим пебережником, грейцером до грейцера — і купив цілу посільство... Часто посыпав мене дідич відвозити гостей з сусідніх сіл. Раз відвозив я грубого паніска, але такого грубого, кажу вам, що коні аж сопіли, не могли тягнути. Приїзд я його до двора і став там ще поспати коні. Спарно було, сонце так некло, що чоловік купав ся в свої поті. Пан велів принести мені „кумфетів“ до води. Служанка винесла так, знаете, по панськи, на тасці тай оставил коло мене. Я взяв слоїк в руки, сів на керници тай з водою пішло все, що було. Потім ще всипав води до судини, виподокав і вилив. По часі приходить служанка, а слоїк вже стоїть на тасці — чистий як слеза! Вона лише видивилась на мене тай уступилася. Я сів на віз тай поїхав, лише почув за собою, як панна до слуги сказала: „А ости би ся той дурний хам, з'їв цілий слоїк таких дорогих кумфетів“. Я скорше займив коні та аж розсміявся сам до себе з твої придабашки. Ей! неодно таке случилось мені замолоду і як си нагадаю, то аж сум мене побирає, що ті літа так скоро минають.

— Я вже по вас пізнаю, що ви неодну пригоду перебули.

— Ой перебув, пане, перебув. Мені сімдесять літ минуло, я і панщину робив. А тяжко було робити! Дай Боже тим царствам й на небі, бо на землі вже царствують, що І скасували. Робив я на тій панщині 18-літнім парубчиком. Одного разу кажу сам до себе: Завтра не піду на роботу, аби що було, найде ся Божа воля. І так таки зробив. Рано будуть мене покойні мама, дай Ім Боже легке спане, а я Ім на тє: „Сьогодні на панщину не йти-му, я вже знеслив ся“, — тай спілю собі даді. Мама ще зараз

Політичний перегляд.

Австро-сербський торговельний договор.

Вже два роки минають, як між Австро-Угорщиною і Сербією не може прийти до порозуміння в торговельних справах. На дніх відбулися наново дочірні переговори і не осагнено ніяких результатів. Австро-Угорщина добивається найбільш упривілейованого становища між імпортерами з Сербії, сербські же делегати годяться на се лише тоді, коли Австро-Угорщина зможе працювати на ввівживання сербського товару і товарів іншої країни (зарізаний товар і мясо) до Австро-Угорщини та на вільний перевіз живого товару через Австро-Угорську територію. Сему противіяється австро-угорські делегати і через те переговори в справі заключення договору між Австро-Угорщиною і Сербією поки що не довели до остаточного висліду і таким самим показується конечність піддання цілого ряду дотримань першіх переговорів подрібній дискусії; в суботу спісано протоколарно на засіданні відповідників як австро-угорських так і сербських вислід переговорів і постановлено ті переговори в половині вересня на ново розпочати. Рівно ж немає бажаного усіху обговорюванні жадання, аби аж до останнього полагодження договору управлянсько провізорично торговельні відносини.

Нова ера в Кореї.

Часописи заговорили тепер про нову еру в цієї саретії коренським. Си нова ера найбільше зазначується тим, що Корея тепер стала фактично японською провінцією. В Кореї буде надаліше і коренське міністерство і цісар І. Чак, вона буде носити дальніше горде ім'я цісарства Кореї, але се все — верхнє святочне одін. Правда, не бракує голосів, які кажуть, що незалежність Кореї за гарантована міждержавним договором, однак балакати дається не одно і балакати можна. Справедливості в наших часах і давніше і з сьвіткою не душкується. Сила, насильство ідуть перед правдою, перед справедливістю; хто має силу, той має й право, той має радію. Японія сильна, що більш сили набрала, хотіть би лише моральною, славною побідою в недавній війні. В теорії всі свободолюбні, але в практиці ні. Англія відобрала свободу бідному народцеви Бурів, Японія відбирає її Кореї, менше культурні державі. Але в тім випадку чимало коренські державні мужі, що стоять тепер при кермі. Їх заслужили японські ені і вони видають свою вітчину чужинцям на посту. Про патріотизм коренських міністрів съвідчить конвенція, яку підписало правительство з Японією. Правда, династія трохи опиралася сему, але чи опір куки має силу? Нова конвенція звучить так:

1. Корейська адміністрація до певного степеня підлягає управлінню японського генерального резидентом.

2. Видаване законів і розпорядків та полагоджуване державних справ підпадає апробації генерального резidenta.

3. Так само підлягає його призволеню іменоване всіх висших відвічальних урядників.

4. Уряди при корейськім правительству можуть діставати ся тільки особам, попереднім генеральним резидентом.

5. Справи політичні будуть відділені від судівництва.

6. Заграничних прислуг Корея може захадати тільки за згодою генерального резidenta.

7. Арт. 1 конвенції з 1904 р. про установлене прибічною ради скарбової зноситься ся.

Коренська людність б

незалежність вітчизни, бачить дегранізацію династії, яка правила Кореєю від кількох століть — і по всім праю ширити ся невдоволене, тут і там вибухає повстане; та все се не погодить долі кореанській, зелізна рука японського правительства не дасть собі вирвати добичу з рук.

НОВИНКИ.

Чернівці, 30. липня 1907.

Особисті вісти. Посол Николай Василько удав ся до Берегомету. — Нотар п. Николай Дромирецький виїхав на довшу відпустку.

Посвячене угольного каменя. Дня 4. серпня 1907 р. о 2. годині по обіді відбудеться в Міговін/С. посвячене угольного каменя під „Народний Дім“ — За товариство „Січ“: Костян Степанюк, копшовий.

Розписане конкурсу. Із памяткового фонду царської Елизавети для сиріт без родичів будуть роздані п'ять запомог по 200 корон. Старати ся о сії запомоги можуть привалежні до Буковини убогі сироти без родичів в віці від 3 до 14 літ. Подані о сії запомоги, з прилученими до него свідоцтвом принадлежності до краю, метрикою (свідоцтвом уродин) і свідоцтвом убожества, мають опікуни сиріт подати найдаліше до 1-го вересня 1907 р. до Відбулу краєвого через п. к. суди повітові або через уряди громадські (магістрат) місця замешкання сиріт, котрі з свого боку мають півердити, що відносини маєткові і фамілійні представлено в подані по правді. — Буковинський Віділ краєвий.

Діяльність нового парламенту в цифрах. Палата послів відбула 20 засідань, палата панів п'ять. Правительство внесло 17 предложений. Наших внесено зголошено 25, з чого більшу частину відкликано. Запомогових внесено зголошено 184, звичайних внесено 247, інтерпеляцій 577, але досі відповідою правительство тільки на 20. Судових писем о видачу послів вплинуло 27.

25-літній ювілей академії ветеринарії у Львові оправили недавно професори і слухачі теперішні і бувши того заведення. Програма сего съята складала ся з промови ради. Поніцького, голови гал. тов. ветеринарійного, відснівання канатами хором слухачів ветеринарії, промови ректора дра Шлільмана і кількох привітних промов. Із промови ректора академії готувати ся подати кільки дат: Теперішна академія утворила ся із школи ветеринарії, основаної в 1881 році. Збір учителів складає ся із: 4 звичайних професорів, 3 надзвичайних, 6 доцентів, 7 асистентів і 3 демонстраторів. З академії вийшло 1.680 учеників, а між ними 174 чужинців. Записані та іматрикулованих було 773. Між ними було 546 Поляків, 133 Русинів, 47 Чехів, 21 Хорватів, 6 Болгарів, 4 Німців, 2 Серби, 1 Москал, 1 Дальматинець і 1 Словінськ. Дипломом ветеринарійних лікарів дістало 294 слухачів (з того 265 після давнього типу, а 29 після нового). Як з тих чисел видно, не дуже богато молоді жінки горює ся на академію ветеринарії, а передовсім від кількох літ, коли від слухачів жадають матури з середніх шкіл.

Посольські диети. В минувшій сесії парламенту порушено також питане реформи посольських диет. Інтересно тому довідати ся про рід і висоту диет в подінок державах. В Австроїї побирають послі після закону з 7. червня 1861 під час сесії парламенту денно 10 злр. і відшкодоване за видатки на дорогу. Посли, які мешкають у Відні або його предмістях, не мають претенсій на відшкодоване за дорогу. Так само справа має ся з членами австрійської делегації. Також і всій соймі країв прийшли систему денної плати послам під час сесії соймів, однак та платня в різних провінціях Австроїї ріжна. В Угорщині побирають послі місто даетів павшаль в сумі 4.800 К і кватирое 1.600 К, отже всіго 6.400 К. В Англії ще в сімнацятім віціплачено диети членам палати послів, а гроши на се не давав державний скарб, але виборці. Від сімнацятого віку диети вже не уживаються ся. Прямо знесено диет п'які не наступило. В Франції існували в різних часах різні системи. В періоді цісарства побирали послі і сенатори річну платню в сумі 12.500 франків. Республіка зредукувала сю платню на 9000 фр. Аж недавно підвищено се відшкодоване послам і сенаторам на 16 тисяч фр. В Німеччині до тогідного року не мали члені парламенту ніяких диет. Аж 21. маю 1906 назначено послам 3000 марок річно, які виплачуються в шість ратах. За кождій день, в якім член парламенту не явиться ся на повному засіданні палати, при найближшій виплаті рати обтягає ся по 20 марок. Окрім того мають члени парламенту вільну їзду на земінницях на час сесії парламенту як також вісім день перед і по сесії. В подінок країх Німеччині виплачено вже здравна диети членам соймів. В Італії послі і сенатори не побирають ніяких диет; послі мають лише вільну їзду на державних земінницях. В Швейцарії платять ся членам національної Ради зі спілкової каси 20 франків денно під час сесії, як також відшкодовує їм видатки на подорож. Членами ради станів п'якують ся подінок кантони. В Бельгії одержують депутати річну платню в сумі 4000 франків, в Нідерландах побирають члені першої камери диети в квоті 10 злр. В Швейцарії побирають члени другої камери 1200 корон на кожну

звичайну сесію парламенту а під час надзвичайних сесій диети в сумі 10 корон, які однак не съміють переступати суму 1200 корон. В Норвегії виносять диети послі до Стортингу 12 корон. В Данії одержують члени обох камер диети по 6 корон. В Сполучених Державах північної Америки побирають члени конгресу 5000 доларів, окрім того ще й на подорож. В подінок державах сеї республики панує система диет.

„Галичанинъ“ перестає виходити! „Діло“ доносить в достовірного жерела, що ред. Марков звивав своє підприємство. „Русское Слово“, яке редактується тарабарщиною більш зближеною до народної мови, має виходити й на дальше і то елементально яко щоденна часопис. Крім сего проектується чисто російська тижнева часопис, яку вести ме Дмитрій Вергун, розуміється ся в міру добутя „закордонної підплати“.

Упрощене титулатури податкових урядів і урядників. Міністер фінансів розпорядив, щоби знесено ріжницю в титулатурі між головними урядами податковими а урядами податковими, так як компетенція обох груп урядів однакова. Рівночасно з тим змінено титулатуру податкових урядників. Від тепер VIII. кл. рангі буде прислугувати титул „податковий надуправитель“, IX. „податковий управитель“, X. „под. офіціял“, XI. „под. асистент“. Оба висі податкові урядники можуть крім сих титулів послугувати ся титулами „начальник уряду“ або „контрольєр“.

О. Сотер Ортильський, перший єпископ для американської України, видав пастирський лист, що звертає на себе увагу чистоту народної мови і фонетичною правописою, перший раз у житті у нас в того рода документах. Цілий лист прописаний сильно субективними почуваннями його автора має розкрити та бажана і наміри, з якими молодий єпископ їде до своїх вірників. „Бажаю — пише він — слави церкви рускої пливучої з прославлення Христа Господа в серцях нашого народу. Бажаю слави церкви рускої а невідлучно з тим бажаю підзвігнення нашого народу в напрямі просвітнім і економічнім і щоб бодай американська Русь скинула пута застою і ретроградності та відихала лікше в житті всесвітнім“. Начеркуючи обсяг своєї влади як єпископа без дієцезії зависимого від Нуніції Ап. а через него від папської стolicy, О. Ортильський заповідає, що буде старати ся, аби руску дієцезію утворено дефінітивно, що й сподівається ся осагнути при помочі живої організації і тісної взаємної звязки американських Українців.

Віденські моралісти. Найліпшим зразком клерикального господарства християнських соціалів є недавне заряджене віденської поліції. Ого покликано до поїздії поодиноких продавців образів і предложено їм під загрозою грошової карі, щоб вони з вікон своїх склепів усунули репродукції найкрасіших творів съвтових малярів. Жертвою сего глупого зарядження впали образи Рубенса, Тіціана, Веласкеса, Кранаха, Манета і інших художників. Їх образи мовляв підкорюють моральність, безсмертні твори штуки, в яких проповідує ся веселе євангеліє людскої краси. Стид і ганьба! Хто не оглядає твір яко штуку, а міскуе над постатею на образі та читає між стрічками, того моральність образом не підкопається, бо вона в чистому вже й так на низкім степені. І се мабуть можна сказати про авторів послідного зарядження. Між жертвами находиться ся Рубенса „Вирок Паріса“, Тіціана „Спочиваюча Венера“, Вандайка „Золотий дощ“, даліші існовіших артистів Вальтера „Донька Еві“ і „Плянета Венери“, Льофреда „Венера спілгає собі волосе“ і Лефебра „Аврора“. Продавці образів відбули збори, на яких ухвалено зажадати від поліції усунення сего зарядження а також евентуально уdatи ся до намісництва. Цікаве є те, що до протесту прилаутили ся й продавці церковних образів.

Цікаво чи зголосить ся? Австрійскі і німецькі газети урядові оголошують під заголовком „Фіделіс Рор“ таку відозву: Взиває ся Фіделіс Рор, уродженого дnia 24. цвітня 1770 р., щоби дnia 12. марта 1908 р. т. е. в четвер о 9 год. перед полуночю явився в суді в Оберндорфі, бо в противнім случаю буде признаний за помершого. Пропавши — сказано даліш в урядовій відозві — мав бути оженений у Відні. — Отже пан Фіделіс Рор, коли так щасливий, що може се завізване прочитати, має тепер 137 літ і кілька місяців. Чого би він не міг розповісти! Але того не съміє забути, що має дnia 12. марта в суді явити ся, бо як ні, то ему і цілому съвітови скажуть, що він помер а тоді его вже небуде на съвіті. Тепер він ще єсть, лише не можна його знайти.

Невічайна карієра. Нововибраний президент республіки Уругвай др. Клавідіо Уїлліман має називати після американських обставин невічайну карієру за собою, бо ледво що маючи 44 роки осагає найвищу гідність в державі. Уїлліман посвятив ся був професорському званню і учив спочатку природописної історії в однім з висіших наукових закладів. Його візначні знання на сім полі здобули йому небавом професуру на універзитеті в Монтевідео, який його остаточно вибрає своїм ректором. Таким чином попередній президент республіки Ордонец мав нагоду пізнати його здібності; президент попросив Уїллімана обнати місце яко міністер, і на сім становиску через свою здібність здобув собі Уїлліман таку пошану, що його тепер вибрали президентом республіки без сутичок. Сей результат тим замінний, бо в полуночі американських державах має претенсії на

президента лише провідник сторонництва або опіраючий ся на багнети генерал.

Капітан з Кепенік на Сибіри. Як доносить „Сибірська Заря“, в Харбіні довершено недавно обманьство, яке пригадує славну штуку, „капітана з Кепенік“. До штабу заамурского округа пограничної сторожі в Харбіні явив ся офіцір, щоби відобрести 66.655 рублів як виплати на червень для першої бригади. Офіцір предложив уловажнене, яке не викликало найменшого підозріння. Офіціори дано чек на російсько хінський банк. В тім банку також не мали ніякого підозріння і гроші офіціори виплатили без перешкоди. Однак офіцір не хотів приняти частину суми сріблом, а коли банк не згодив ся замінити срібла на банкноти, офіцір зажадав телефонічно конвою, який зараз йому прислали. Офіціер з конвоєм і грішми удав ся на залізничну стацію, ляшив воїнів при мініку зі сріблом, а сам з прочими грішми відішов і більше не вернув ся. Воїни стояли при мініку зі сріблом цілу добу. Вкінці командант міста снігав штаб першої бригади, чому ніхто не приходить по сріблю. Тоді виникло ся, що офіцір був обманцем.

Що було причиною послих злив? Німецький учений проф. Марціюс та пояснює причину послих злив сего літа: В першій третині мая була незвичайно велика темплота. Від спеки топив ся лід в північнім ледовім морі а ожеледці Ісландії і Гренландії на своїх похилях підставі сували ся скоріше до моря і наслідком сильного удару води мусили ломити ся у великих масах. Морські струї несли відтак кригу і ледові гори на полуничі. Вже на кілька неділів перед зливами наспіла була вість, що надплываюча крига затарасувала була північні пристані Росії і Норвегії, а недавно тому стовкнув ся німецький скорий пароплав „Kronprinz Wilhelm“ на своїй дорозі в Бремен до Нью-Йорку, на Атлантическому океані о півночі з ледовою горою, причім відломані від тієї гори дві груди леду впали на корабель. Плаваючи в Атлантическому океані маси леду з'уживають на то, щоби сточили ся, велику скількість тешла, котре беруть не лише з води, але й з воздуха над водою. Щоденіні карти, представляючи погоду, показують, що охолоджений воздух приходив цілими тижнями яко західний вітер з 7 до 9 степенями темплоти до Ірландії, Шотландії і Англії, з 10 до 11 степенями до Франції а мало що більше отримав сонцем до Німеччини і північно-західної Росії. Лиш на Угорщину той вітер не заходив. Вітер той отуджував пару у воздуху і тому через так довгі часи падав дощ. Хабін погляд, мов би то планета Марс, котра в тій порі була незвичайно близько землі, мала якісь вплив на дереви. Тому, що земля заедно що 24 годин обертає ся довкола своєї осі, мусив би Марс робити на цілій північній півкулі такий самий вплив, коли тимчасом показує ся, що холодний воздух був лиці місцями в Європі а в північній Америці була навіть спека.

Скляне волосе. В останніх часах перукарі і фризери в Англії і Франції не могли дістати потрібної скількості людського волоса, хоч платили за него три або чотири рази дорожче, бо мало хто давав собі обтати косу або чуприну. Пробовано робити перуки з лінняного приядива і кінського волоса, але перуки виглядали нужденно. По різких пробах почato вибрікати волос зі скла. Скляний волос показав ся надзвичайно практичним, в гігієнічний, легкий і наслідує людський волос аж до злуди.

Кровава бійка на передмістю Рошоши. Звісно, що на предметах майже що неділі, що съвята устроють міщани забави з танцями. Завсіди буває так, що по завібі єдуть всі до коршоньки — на предмістя, і тут забава кінчується — бійко. Се засада. Віно сій засаді відбувається і минувшої неділі забава на Рошоши до вечера під голим небом, а вечером в коршмі. Десь около півночі повідомлено поліційну дирекцію, щ

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{8}$ сторони 60 К., $\frac{1}{2}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюється після обсяму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Ого-
лошення редакція не відповідає.

При кількіразових або при річних замовленнях, значний опуск.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числиться по 4 с. від слова.

Належитостій за анонси з марками поштовими не приймається.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТИНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улиця Головна-Енценберга ч. 3.

Телефон ч. 301.

Самостійний склад з ц. к.

надвірних фабрик а іменно:

Рік заложення 1873.

Фабрики обуви: Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Попера
в Хрудимі.

Фабрики капелюхів: І. Генрика Іти у Відни, Осипа
Піхлера і Синів в Інсбруку.

Товари з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки у Відни.

Знижені ціни всіх літніх артикулів, іменно: Парасольок від сонця, соломкових і легких фільцових капелюхів, шапок, літнього білого, дамських поясів, рукавичок, убраний літніх, краваток, сорочки для туристів і поясів, літніх камізельок і т. п.

Найбільший вибір тукраїв і заграницьких фабрикатів:

Капелюхи для дам, панів, хлопців і дітей. — Шапки для дам, панів, хлопців і дітей. — Сорочки для панів і хлопців. — Біле туристи для панів і хлопців. — Ковнирики і маштети. — Панькохи і шкарпетки для панів і панів. — Хусточки до нося для панів і панів. — Рукавички для панів і панів. — Убрани і жакети для дітей. — Черевики для дам, панів, хлопців і дітей. — Півчеревики для дам, панів, хлопців і дітей. — Сандалки Кнайпа для дам, панів, хлопців і дітей. — Домові черевики для дам, панів, хлопців і дітей. — Імитовані вілзи з оковою Медлера і пуделка на капелюхи. — Такі самі вілзи обтягнені шкірою на підошви. — Кошики до подорожі „Моравія“ з патентованими замками. — Ташки, куфри і пещесарія до подорожі. — Пледи, парасолі, футерали до подорожі. — Куфри і ташки легкі до подорожі ріжного рода. — Подушки і коци до подорожі. — Кошики до подорожі на начине, шкіло і бляшане начине. — Перфуми, мила, щітки, до річій, і зуби.

Артикули спортивні і до гри „Tennis“, ракети, бальони і всяка прибори. — Револьвери, рушниці і всяка амуніція.

Замовлення з провінції залаходжуються сейчас.

УЧЕНИКА

прийме зараз друкарня „Рускої Ради“
Вимоги: укінчене I. кл. гімназ., сувідоцтво
лікарське, укінчений 14 рік життя, знане
руського язика.

Найкраще і вже випробоване
средство наревматизм єсть
NERVOL

„Назва право забезпечена“
аптіка др. Ю. Францоза
в Тернополі.

Се в напамінте усміряюче средство до
натирания против всіх ревматичних
болів, простудження, доманя костей, пле-
чич гістія і нервових недуг. Прошу ува-
жати на напись „Nervol“ і не прини-
мати ніяких „Первотонів“.

Ціна флякона 80 сот. 10 фляконон (фля-
шечок) 8 кор. з оплатою і опакованем.
Тисячі листів з подякою. — Висока
2 рази денно до всіх країв.

В Чернівцях на складі у Шміда
і Фонтіна.

Дуже дешево до набуття театральні декорації
(міра 3m X 4m). Фронт, куртина, просcenіюм, два
паліаменти, хата покій, вільна окolina і місто.
До того по 4 кул'є. Все те паганене вже на
лати, в добром стані і дуже гарно мальоване
кистю п. Балька, декоратора сцени львівської.
Близше можна вивідати в канцелярії друкарні
„Рускої Ради“, Чернівці ул. Петровича ч. 2.

Г. ФАЙЛСС

усувач нагнітан

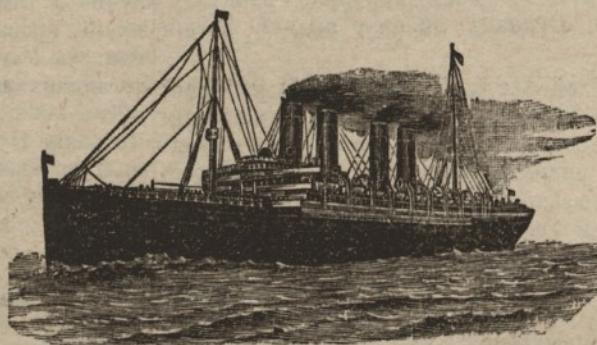
Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Аргентини

109 (57-104) н. с.

жадайте пояснені

Напишіть лиш картку кореспонденційну до

Falck & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденція у всіх мовах.

Виданя „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“

можна купити у всіх

філіях „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“,

в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарні І. Рехенберга.

Друкарня „Рускої Ради“

має на складі

КНИГИ ДЛЯ КОНСУМЦІЙНИХ ТОВАРИСТВ

— (Взаємна Вигода) —

Всі книги до ведення товариства,
коштують враз з стемплами 50 кор.
з пересилкою 51 кор.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друк для Каси райфайзенських.

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Товариство взаємних обезпечень

„ДІЇСТЕР“

у Львові, при ул. Рускій ч. 20. (в власнім домі)
приймає обезпечення будинків, всіх річей домашніх го-
подарських, з біжа і паші на случай шкід заподіяніх через пожар.
Оплата премії мала, а користь для погорівших велика.

Шкіди ліквідує і виплачує „Дієстер“ з найбільшою скорою. При
оцінці шкід бувають запрошенні 2 господарі селян з поміж чле-
нів. Дотепер виплатив „Дієстер“ 13.747 відшкодовань в сумі сім
і пів мільона ор.

Зиски по скінченім році звертається 1 ленам. Звороту за
р. 1906. дістають обезпечені члени по 10 сот. за кожну корону
заплаченої річної премії.

Банк краєвий у Львові і Чернівцях, Каса ощади. у Львові, і т. д.
приймають поліси „Дієстра“ при уділованню позички.

Житєві обезпечення приймає „Дієстер“ для краківського
товариства, а провізію від таких обезпеченів відступає „Дієстер“
на публічні добродійні ціли.

Пояснення до обезпеченів уділяє Дирекція або агенти,

Агенти „Дієстра“ находити ся в кождій місті і в місцях селах;
там, где, еще перебора інші агенти „Дієстра“, можуть письмен-
ні селян естарати ся о уділенні агентії. Дотепер дістали агенти
969.507 корон провізії.

Фонди Товариства 21. грудня 1906.

Фонд резервовий	Кор. 846.189.20
резерви премій	550.140.—
на звороти	16.159.—
на ріжницю кур.	29.866.35
резерви спеціаль.	31.040.73
емер. урядників.	185.810.21
інші фонди за осмотрення	25.000.—

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію віповідає: Віктор Стройч.